

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Jánosi-utca 51. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél-évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Tanítóknak egész évre . 2 frt.
" fél évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadóhivatali előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisors térfogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Erkölesnemesítő egyesületek érdekében.

Tagadhatlan, hogy úgy egyesek mint nemzetek boldogulásának legerősebb alapja a tiszta erkölcs. A napjainkban oly sűrűn elkövetett közönséges bűntettek s az azelőtt oly ritkán előforduló társadalmi vétségek, illetve erkölcsi hibák, milyenek a napirenden levő sikkasztások, vesztegetések, etetések és íratások: végre különösen a köznépnél valóságos szenvedélylyé vált iszákosság a valláserköleszi érzület hanyatlását igazolják.

Igaz ugyan, hogy hasonló jelenségek többé kevésbbé más államok népeinél is észlelhetők, nem várva be azonban más államoknak ezen baj megszüntetésére irányuló törekvéseit, mi magunk, tőlünk telhetőleg igyekezzünk társadalmi uton egy oly mozgalmat megindítani, mely hivatva lesz ezen viszás társadalmi állapotot segíteni. Tény az, hogy a napról-napra nagyobb mérvben jelentkező nehéz megélhetési viszonyok okozta anyagi gondok szinte okai részben a napjainkban oly megdöbbentő módon nyilvánuló társadalmi elégedetlenségnek; azonban tekintettel arra, hogy ezen jelenség az emberi rendeltetés téves felfogásának, tehát a vallás-erkölcsi érzület hanyatlásának is kifolyása, csakis a vallás-erkölcsi érzületnek, az emberi méltóság ezen jellemző kifejezésének, ápolása és fejlesztése által gyógyíthatjuk ezen társadalmi bajt.

Irányi Dániel országgyűlési képviselő hosszas külföldi utazása közben azon szerencsés gondolatra jutott, hogy ezen erkölcsi bajon erkölesnemesítő egyesületek alakítása által segíteni lehet, ha nem is egyszerre, mert hiszen megrögzött szokásokat felnötteknél nehezen és lassan lehet kiirtani, de bizonyos idő leteltével türhetőbb állapotok bekövetkezésére biztós kilátásunk lehet.

Ezen magasztos eszméjének alatti alakult meg Budapesten az országos erkölesnemesítő egyesület, melynek élére állt később gróf Csáky Albin, kinek az ügy iránti lelkesedése, az intézmény inten-

tiójának megfelelőleg, a vidéken is több hasonló egyesületet teremtett meg. Hogy azonban ezen egyesületek eredményükben általános hatást keltsenek, okvetlenül szükséges, hogy azok nemesek egyes városokban, hanem közérdekeltségüknel fogva a falvakon is minél szélesebb körben karoltassanak fel.

A tanítók első sorban vannak hivatva, ily egyesületek szervezése ezélszéljából községükben a mozgalmat megindítani s annak élére állva az ifjuság vallás-erkölcsi érzületét ápolni és fejleszteni. Mindennap alkalmuk nyílik ugyanis tapasztalni, hogy általuk az iskolában a gyermeki szívbe oltott nemes érzelmek mikép semmisítettnek meg az életben; tehát a keserű csalódás, mely őket hivatásuk buzgó teljesítése közben oly gyakran éri, vajjon nem költöhet-e fel bennök meleg érdeklődést ezen emberbaráti intézmény terjesztése iránt.

Igen, minden hivatásának tudatával bíró néptanítónak be kell látnia, hogy csakis ily egyesületek szervezése által lehet a tiszta erkölesnek az élet által rombadöntött épületét újból felépíteni. Hogy ezen szép ezélu intézmény megvalósíttassék, hívja össze a tanító faluja értelmesebb embereit értekezletre, adja elő összeövetelők ezélszélját, hívja fel őket ily egyesület megalakítására; nem hiszem, hogy eak egy is találkoznék az összehívottak között, ki ezen intézmény áldásos hatását kétségbevonva, nem lépne be az egyesület tagjai sorába.

Ezen egyesületnek megalakulása után ezélszélja leendő a valláserköleszi érzület ápolása és fejlesztése, a tisztességes magaviseletnek úgy szóban, mint tettben való megörzése, mértékletes élet megszokása stb.

Ha ezen egyesületek elterjedését a tanítók ily módon elősegíteni fogják, úgy idővel egy oly változás fog bekövetkezni, mely rendeltetésük tiszta átértésére fogja vezetni az embe-

reket; úgy be fog következni egy oly reform, mely hivatva lesz az emberiséget a vallás-erkölesiség öröklényével bevilágított ösvényen tovább vezetni a tökéletesedés legfelsőbb fokára, s mely bele fogja önteni az ember lelkébe a hit, remény és szeretet érzelmének ama drága eszeppjeit, melyek az élet válságos perceiben legtöbb esetben enyhítő hatással vannak az emberi kedélyre.

Fel tehát népnevelők! Csoportosuljatok ama zászló alá, mely ezélszéljára tüzte ki a vallás-erköleszi érzület ápolását és fejlesztését. Segítsétek diadalra ama szent és örök eszmét, mely a társadalom existenciájának, boldogulásának legbiztosabb támasza, mely forrása minden nemesebb érzületnek, s így a hazaszeretetnek, a polgári erénynek ezen legnemesbikének szinte egyik éltető eleme.

Megyeggyűlés. Gömör-Kishontmegye rendes öszi közgyűlésének határnapja sajtóhiba miatt, tévesen lett lapunkban október 25-ére jelezve, mert a megyei közgyűlés október hó 27-ik és esetleg következő napjain fog Rimaszombatban megtartani. A gyűlés tárgysorozatát legközelebb egész terjedelmében közölni fogjuk.

Gömör-Kishontmegye közigazgatási bizottsága október havi rendes ülését október hó 10-én fogja megtartani.

Virilisek névjegyzéke. Gömör-Kishontmegye legtöbb adófizetőinek névjegyzéke az 1893-ik évre már össze van állítva s Rimaszombat városánál közzemlére kitéve. Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a névjegyzék a polgármesteri hivatalban már csak október hó 2-ig tekinthető meg.

A gömöri ev. ref. papi értekezlet közgyűlése.

A gömöri ev. ref. papi értekezlet közgyűlését szeptember 21-én Rimaszéesen tartotta meg nagy számú tagok élénk érdeklődése mellett. *Csabay Pál* elnök tartalmas

T Á R C Z A.

Rimaszombat.

I

Viszontlátáskor.

Mikor a gőzösön a szemembe csillant
Templomodnak tornya,
Visszaszállt a lelkem, mint egy arany madár,
Szép gyermekkoromba,
Repdesett vidáman bokorról bokorra.

Ringva ringatózott kinn a szőlőhegyen,
Hol tanultunk reggel . . .
Azóta se láttam a pirosló eget,
Mikor a nap felkel,
Nem fütörészgettem a rigóserreggel.

Dalolva subant el a temető mellett,
Hova annyit jártunk . . .
Porladó halottak esendesen aludtak,
Mi pedig labdázunk,
Mosolyogsz-e még rám, kakukfüves pástunk?

Tovább szállt a lelkem a Rima partjára,
Boldogan lebegve,
Belekapaszkodott a föl és le forgó
Malonkerekekbe . . .
Minden bánatát a habokba temette.

Oh te kedves város, gyermekéveimnek
Szerető tanúja!
Bejártam az élet tövises utait,
Csakhogy látlak újra!
Százszor édesebb itt pályám koszorúja!

II.

Mindszenty Honkának.

Tele van a szívem
Csupa szeretettel,
Ez az egy pár szép nap
Fölér egy étellel.

Tárva volt előttem
Mindenkinek karja,
Homlokom reddőt
Ezer esők takarja.

A merre csak néztem,
Szeretetet láttam . . .
Legkedvesebb mégis
Te voltál irántam.

Te voltál, kis rokon,
Kékszemű kis lányka!
Mégfogott lelkednek
Ártatlan jóságá.

Szívem mellé mindig,
Minden áldott reggel,
Tubarózsát tüztél
Aranyos kezdeddel.

Tubarózsát tüztél,
Tubuskám, angyalkám!
Hálátlan volnék, ha
Dalba nem foglalnám.

Virágos kertedet
Áldja Isten, áldja,
Hajnalthasadáskor
Harmat hulljon rája.

Harmat hulljon rája
S éltető nap csókja . . .
Nyiladozzék benne
Mindig tubarózsa.

III.

Áldás.

Áldja meg az isten ezt a kedves várost,
Minden kis göröngye öröktermő legyen . . .
Kies völgyén végig pendüljön a kasza,
Gazdag rendet vágjon a kövér réteken.

Gazda öröme fenn a kék ég alatt
Reményt daloljanak a dalos paesirták,
Dúsan koszorúzza aranykalász földjét,
Fáit sárga, piros gyümölcsök borítsák.

Mesterség haladjon a haladó korról,
Munkálja a jövőt: tudomány, művészet,
Boldog nép nyüzsgöjjen a város utcaín,
Honszeremem tartsa egybe az egészét.

Ezer áldás szálljon ott a patakparton
Nemzeti szellemet keltő iskolára,
Rendületlen álljon napfényben, viharban,
Mint a magyarságnak erős sziklavára.

Pósa Lajos.

Ebéd előtt, ebéd után.

Párját keresni kellett, de nem tudom, lehetett volna-e találni Poltári Nagymáthé Tamás urnak. Legalább Hídegvármegye széles területén nem volt híresebb ügyvéd, mint ő. Az egész megyében, talán még túl is ismerték, s keresték. Azonban minthogy mindenütt nem lakhatott, lakott hát ősi fészkeben Nagypoltáron, mely különben is járási székhely.

De bár Nagypoltáron lakott csak, kliense volt az egész vármegyéből, akkor t. i. mikor már híres volt. Pedig hát nem is nagyon kerestea pereket, (legalább mióta híres.) sőt, ha csak lehetett, barátságos uton igyekezett kibékíteni az atyafiakat. A mi legtöbbször sikerült is hatalmas rábeszélő, meggyőző érveinek.

Igen elkeseredett, halálos ellenségek lehettek már azok, kiket össze nem ölelkeztetett, vagy legalább kezét nem fogatott velök.

De itt is csak az ő esze volt képes úgy kibogozni az

beszédet üdvözölte a megjelenteket, mely a napi égető kérdéseket is felölelvén, azoknak szellemes taglalása miatt a Sárospataki Lapokban egész terjedelmében közöltetni határozatott. Ugyanez elnök bejelentette, hogy S. Szabó József, mint rimaszombati főgymn. tanár is megtartani ohajtja az értekezlet főjegyzői tölát. A pályadíjat, melyért egy keresztyén ifjú és volt zsidóleány esküvője alkalmára írt beszéd versenyzett, nagy kitüntetéssel *Kupay Dénes* vályi lelkész nyerte el. Ezzel kapcsolatban adta tudni elnök *Nagy Pál* esperesnek amaz önmagát dícsérő, szép elhatározását, hogy élte fogyatáig évenként 10—10 frtot ajánlott fel az értekezlet által meghatározandó pályadíjtelekre. E nemes példán felbuzdulva *Terhes Pál* is 1 aranyat becsatolt hasonló czélból az értekezlet rendelkezésére.

Ezután a szakaszértekezletek jegyzőkönyvei olvas-tattak fel. Mindannyi szorgalmasan munkálkodott, s hoz-zott az értekezlet elé tárházából őt és újat. De a rima-völgyi szakasz valamennyi felett kimagaslott, a hol a munkások legmunkásabbja *Ruszkay Gyula* jánosi lelkész. Mult alkalommal *Hausveth* német egyh. beszédíró elő-szavát fordította le, mely széleskörű alapossgal tárgyalja az istentiszteleti reformokat, ez alkalommal pedig egyik legszabadelvűbb német theológus, *Schwarz Károly* elő-beszédének fordításával lepte meg a szakaszt, mely a tanreformokkal radikális és szellemes modorban foglal-kozik. E szakasz indítványa alapján fogadta el az érte-kezlet, hogy egy prot. napilap megindítására, esetleg a meglévők közül egynek megnyerésére illetékes helyeken tegyen lépéseket. Ezzel összefüggésben a prot. érdekek egyik elfogulatlan védőjének, *Horváth Gyulának*, mint a Magyar Hírlap főszerkesztőjének a következő jegyző-könyvet küldte az értekezlet:

Indítványoztatott, hogy azon, a protestánsok előtt rokonszenves magatartásért, melyet a jelenleg fenforgó egyh. politikai kérdésekre nézve a *Magyar Hírlap* az összes politikai napi lapok között e téren egyedül, pár-tatlan igazságérzettel és felemelő liberalitással párosulva tanusít, ezért a szép magatartásért említett lap fenkölt gondolkozásu szerkesztőjének, nagyságs *Horváth Gyula* orsz. képviselő urnak hálás köszönet szavaztassék.

Indítvány általános, lelkes helyesléssel találkozik s midőn értekezletünk a prot. érdekek igaz, elfogu-latlan és szabadszellemei védőjének legszivesebb elismerésével adózik, egyszersmind ama hó ohajtásának ad kifejezést: vajha benne, mint eddig, ugy ezután is a valódi liberalismus incarnációját szemlélhetnők, a ki semmi által meg nem hódítva, senki által meg nem félemlítve szóval és tollal ragyogtatná előttünk magas-ropitú szellemének fényét, s derék lapjára sohase verne bilineset a mostani nehéz időknek szívet-lelket elhomá-lyosító törvény, sőt még az állami jogrendet is fel-forgatni kész türelmetlen és hazafiatlan törekvése!

Mint hogy a supplicatiók eltörlése által az ifjak a tapasztalás és ismeretszerzés egyik lényeges eszközétől fosztattak meg, elfogadta az értekezlet *Vattay László* rimaszécsi lelkésznek azon indítványát, hogy a lelkési képzetség színvonalának emelése végett a supplicatiók czimén begyűlendő összeg egyharmada (300—400 ft) évi állandó segélyképen adassék egy, a sárospataki theol. tanári kar által kijelölendő végzett theológusnak hazai vagy külföldi egyetemek látogatására. — Egyik nyílt seba a hazai ev. ref. egyháznak anyagi ügyeinek nemesak nyomoruságos volta, hanem annak rendezetlen-sége is. Ezen ohajtván értekezlet segíteni, főként az egyházi belső hivatalnokok fizetésének ko szerű rendezése és javi-tása czéljából *Kovács László*, *Sághy Sándor* és *Vattay László* személyében egy bizottságot nevezett ki, utasítással adván, hogy a lelkési fizetések minimumára nézve 800 frtban állapodjanak meg, a mely egyház chartája ezt meg nem íti, az önálló lelkészartási jogától fosztassék meg. — E bizottságnak tétetett feladatává helyes elveket

ügyet, hogy annak vége is lett, mert nála nélkül talán most is folyna.

Mikor már elég híres volt, akkor vette fel ama szokások egyikét, melyek második természetévé válnak az embernek.

Ebéd után ugyanis, mikor az utolsó korty borocskát is leöntötte, nagy saskörmök közt tartott czimeres családi pipáját megtömvé, (mindig sajátkezűleg és napjában csak ez egyszer.) végig dőlt hajdan fényezett börrrel bevont divánján, szemét félig behunyta és csak ugy, pillái alól nézegette a kanyargó s körben felszálló füst-fellegeket.

Ilyenkor sem ő nem szólt senkihez, sem hozzá ne mert volna szólai, de senki.

Mikor a pipa az utolsót szortyantotta, az ügyvéd ur szépen lebozsajtotta feje mellé, aztán egyik kezét feje alá tette, a másikat meg végigfektette kinyújtott testén és mindkét szemét egészen lehunyva, mintha csak a pipa felbeszakadt hangját folytatná, kezdett előbb esen-desen, aztán mind erősebben horkolni egész 2 óráig.

Ez volt életében a boldogság órája. Túl minden gondon, minden bajon. Ez az óra oly szükséges s nélkülözhetetlen feltétele volt életének, mint akár a víz vagy a levegő.

De ezt az egy órát ne is merte volna zavarni ha-landó, lett légyen az akarki fia. Ha Poltári ügyvéd ur ebéd után, füstölő pipájával csak indult is már a ka-napé felé, hasztalan jött hozzá ügyével talán maga a mi-niszter is. Nem hallgatta meg azt sem.

Pedig, ha zavarta valaki, már akár meg is hall-gathatta volna, mert békén pipázni, s szunnyadni többet!? Ne add Isten!... mert az ügyvéd ur még pipáját is el-fejtette ilyenkor szívni: „Csak az Isten ügyvédet ne teremtett volna, a kinek nincs egy nyugodt pereze, a kinek éjjel-nappal ügyes-bajos emberekkel kell vesződnie. Vagy legalább per ne volna, s peres felek nem léte-znének!”

Oh ezek a nyugalomórak mennyi boldogságot rej-tettek magokban és hoztak meg Margitnak meg Fel-patakinak is, az ügyvéd ur segédjének.

Mert azt elfelejtett meg mondani, hogy Poltá-rinak híressége s természeté vált szokása mellett volt még két igen szép tulajdonsága, melynél híressége nem volt híresebb, szokása sem ismertebb.

Ez a két szép tulajdonsága az ügyvéd urnak: gyö-nyörű két leánya. Olga az egyik, Margit a másik, 19

állítani fel a minden egyházban keresztülvitetni kívánt közmunka-váltásra nézve is.

Eme fontosabb tárgyakon kívül szakdolgozat is ol-vastatott fel, s több házi ügy felett folyt tanulságos esz-meesere. A vitatkozás általán magas színvonalon állott — A túlaradt kedélyek megnyilatkozása a fehér asztalnál folyt tovább lelkes és szellemes toasztokban. —ó

Közönség köréből.*)

Várgede, 1892. szept. 19.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Bernoulli szerint: „a sajtó ép oly tényező a tuda-mányok terjesztésében mint a gőz a mechanikában“, mindkettőnek pedig missziója a közérdek. A gőznek a közérdekre vonatkozó hibás használata miatt akarok szót emelni, ne vegye tehát tolakodáskép, ha a sajtóhoz, ön-nek lapjához folyamodtam, a mely lap a közérdeket min-dig híven szolgálta.

A gömörmezei vasutak hibás menetrendjének ki-igazításáról lenne szó, a mennyiben ezen idei májusi menetrend szerint a reggeli vonatokkal Feledtől Rima-szécs és Csizig közlekedni nem lehet, hogy üdülést Csiz-ben, igazságszolgáltatást Rimaszécsen találhassunk. Ezen menetrend kiigazításához pedig egyelőre elég ha addig is, míg ez ügyben egy újabb rendszer hozatik be, a vasut-igazgatóság ugy indít minden reggel Fülekről egy teher-vonatot, hogy az Feledtől Bánrévíg vegyesvonattá vál-tozván át, a személyforgalmat Bánrévíg továbbítsa.

A közérdek ezen kívánalmát talán felesleges bőve-ben indokolni, esakis a modus vivendire van még azon ajánlatom, hogy a közlekedésügyi miniszteriumhoz lenne szükséges egy folyamodvány, ennek mintáját elkészíteté Molnár József ur, mint a esizi fürdő alkotója, a mely minta szíjjelküldetnek Rimaszombat város erélyes polgár-mesteréhez, ügyvédi karához, a rimaszécsi kerület nyu-gati körjegyzőkhöz, ezeket külön kérve fel az aláírások gyűjtésére. A siker nem maradhat el, a megyei vasuti mérnöki kar, felsőbb állami közegek, rég kiadták az ide vonatkozó felvilágosításokat, csak a tollvonás késett ek-koraig.

A közérdek nevében tisztelettel

Kubinyi Arnold.

*) E rovat alatt közlöttek díjtalanok; tartalmáért a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

Hírek és vegyesek.

Előfizetési felhívás! Lapunk jelen szá-mával a 3-ik negyedévet befejezzük s jövő szá-munkkal már a tizenharmadik évfolyam utolsó negyedét kezdjük meg. Tisztelettel kérjük azért lapunk olvasóit és előfizetőit, hogy előfizetéseiket idejekorán megtenni, illetőleg újítani szivesked-jenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Lapunk előfizetési ára az eddigi:

Egész évre . . . . . 4 ft.
Félévre . . . . . 2 ft.
Negyedévre . . . . . 1 ft.

Tanítók a rendes előfizetési díjnak feléért kaphatják lapunkat. Az előfizetések legezlszerű-ben postautalvány útján eszközölhetők.

Rimaszombat, 1892. szeptember 28-án.

Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

éves az egyik, kettő híján 20 a másik. S ha rájok néz az ember, mindjárt arra gondol, hogy bizony nagyon jó kedvében lehetett az Isten, mikor őket teremtette. Pedig oly két különböző forma és természet a kettő, hogy szinte kétségbe mernénk vonni, hogy egy anyától születtek; és mégis, ha jobban megnézzük, azt nem hihetjük, hogy két anyjuk lehetett volna.

Szóval szép, igen szép volt mindkettő. Természetes bár, hogy ha fiatal ember közelükbe juthatott, udvarolt is nekik. Körül is voltak lepve mindig, mint édes szőlő darázsokkal.

Egyszerre csak, mintha orrtekerő füst érte volna, ugy szétrebbent a raj, odahagyva a sóvárgott édes szőlőt.

Es ugyan nem elég keserű füst-e egy ilyen rajra az a hír, hogy az egyik Poltári leány is, meg a másik is menyasszony? Hivatalosan ugyan nincs még tudtul adva a világnak, de azért mindenki tudja, hisz ez több mint bizonyos.

Olgiát, a nagyobbbat épen most szándékozik meg-kérni Kiliti Pista, a járási szolgabíró. Jó lovas kitünő agarász, csinos, a hölgyekkel szemben kedves modoru.

Margit meg már régen ismeri a Felpataki szívet, csak ugy mint a magáét. Tudja, hogy ő birja azt egészen, mint Felpataki az övét. Tudja még abból az idő-ből, mikor Felpataki patvarista volt. Akkor voltak azok a délutáni nyugalom órák, boldog órák.

No, ily két hatalmas vetélytárs előtt — azt hi-szem — szélyesebb is volt meghátrálni mindenkinek, ki esüfot vallani nem akart. Mert ha még eddig kétsége lehetett volna is szándékjok komolyságában, mert alapo-san megezáfolták azzal, hogy Felpataki már egy hete hogy odahagyta székhelyét s Poltáron van az ügyvéd uréknál, Kiliti pedig most — még inkább, mint azelőtt — napi vendég ott.

Poltári szívesen látja maga is őket. Jó, derék fiuk is. Egyik nap, mint a másik telt. Első sem Kiliti, sem Felpataki nem akart lenni. Végre egy napon, míg a leányok asztalterítéssel foglalkoztak, a két fiu erősen elha-tározta, hogy — török-szakad — beleugranak mindketten.

Mikor az ebédhez hívták, Felpataki — mintha tüzes tapló sütötte volna meg, felpattant s rohant az iroda felé, az ajtónál elfogta Poltárit. Tudta, hogy ilyenkor lagkőny-nebb megnyerni az ügyvéd urat.

Most is röviden, de szépen elmondta mi nyomja szívet, s kérte az ügyvéd urat, vegye le róla a terhet, tegye őt bizonyossá a felől, hogy nem tagadja meg tőle Margit kezét.

Pósa Lajos, kiről nemrég jelentettük, hogy szülő-földén időz, az elmúlt héten fölkereste városunkat is, s néhány napi itt időzés alatt itt lakó rokonain kívül egy-kori nagyérdemű tanárainak: *Baksa István* és *Fábray Jánosnak*, továbbá lapunk szerkesztőjének volt a legszi-vesebben látott vendége. Megyénk ezen derék magyar fia, ki párját ritkító mesélő és költői talentumával az egész magyar gyermekvilágot meghódította, s kinek igazi magy-ar népdalaiban az egész ország gyönyörködve gyönyör-ködik: lebilincselő kedves modorával és páratlanul derült kedélyével régi és új ismerőseinek széles körét egyszerre megnyerte. Itt tartózkodása alkalmából, lapunk számára három szép költeményt írt, melyeket lapunk mai tárzá-jában közlünk. Azokban Pósa közvetlen derült üde köl-tészete egész valóságában nyilatkozik meg s részünkről kedves kötelességet teljesítünk, ha a költő itt időzésének e maradandó becsü szép emlékeiért itt is köszönetet mon-dunk.

Kinevezések. Mint megbízható forrásból értesülünk, tornallyai aljárásbíróvá az igazságügyminiszter előterjesz-tésére a király *Kálniczky Géza* aljegyzőt nevezte ki, s ezen kinevezés a hivatalos lapban legközelebb meg is fog jelenni. — A rimaszombati kir. pénzügyigazgató *Szarvassy Gyulát* díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

A helybeli r. kath. egyház templomának százéves fennállását ünneplendi meg jövő hó 8. és 9-én. A templom belsejét s az orgonát ez alkalomra — mint már említet-tük — szépen megújították és *Wagevsommer János*, a rimaszombati dalárda karnagya, *Goll János* gyönyörű mi-séjét tanítja *vegyes karban*. Az egyház az ünnepélyre a következő programot küldte szét: Október hó 8-án: Megelőzőleg az ünnep kezdeteül 8-án délután 3 óraker a templomban ünnepélyes vecsernye, melyen az egyháza-nács tagjai testületileg s a hívek minél nagyobb számban leendő megjelenésre lesznek fölhívalandók. 1/2 6 óraker a vasutnál ünnepélyes fogadás. Este 7 óraker az anygali üdvözet után 1/2 óráig tartó harangzás. Október hó 9-én: Reggel 5 óraker az anygali üdvözet nagy harang-gal s ugyanakkor üdv-mozsarázás. Reggel 8 óraker első harangzó s ugyanakkor Szentségkítéssel nagymise. Mi-vel e napon Szentségimádás van, a Szentség kint hagyat-ik az oltáron. 9 óraker második harangzó és kismise. 1/4 10-re az egyháztanács tagjai a plebánián összegyűlnek, honnan testületileg a templomba mennek. 1/2 10 óraker a templomban ünnepi szent beszéd alakjában a templom százados történetének rövid vázlata, mely után „Te Deum“, a templom körül körmenet s utána nagy szentmise. Dél-ben 1 óraker közébed. Délután 3 óraker ünnepi vecsernye s 5 óraker a Szentség betétele.

A naprágyi ev. ref. egyház lelkészévé szept. 18-án egyhangulag és nagy lelkesedéssel *Molnár Józ-sef* kálosai segédlelkész választott meg, ki mint káplán a hanvai, mint adminisztrátor a serkei egyházban annak idején közszeretben részesült.

Államsegély fémelés. Említést tettünk annak idején lapunkban arról a mozgalomról, mely főgymnázium munk állami subventiójának 4000 frttal való felemelésére irányult; e mozgalomnak pozitív eredménye, mint megbízható forrásból értesültünk az lett, hogy a jövő 1893-ik évtől kezdve az államsegély a közoktatási költségvetésben 8000 frttal van felvéve, tehát ezer forinttal többlet, mint eddig. Elismerés illeti mindazokat, kik ez ügyben fáradoztak, ár bár működésüket bevégzettnek nem tekinthetik mindaddig, míg iskoláink a kor kívánalmai folytán elődázhatatlan szükségletei legalább oly mértékben nem nyernek fedezést, a melyni elégséges volna arra, hogy a stagnálást, hogy ne mondjuk visszafejlődést, megakadályozná. E czél elérésére még egy tanári szék felállításá s méltányosabb évi javadalmazás kellene az áll. subven-tiónak a fentartó testület által kért felemelése által.

* Nekrológ. Fiatal, munkás életet tört ketté a halál kegyetlen keze. Özv. *Hvezda Pálné* szül. *Kell-ner Alma*, bátkai postamesterne, hunyt el folyó hó

— Jól van öcsém! esakhogy tud-e erről Margit?

— Tud!

— És mit szöl hozzá?

— Csak arra kért, hogy ebéd előtt és ne ebéd után

szóljak ügyvéd urral e dolog felől.

— No ugy jól van! Ezzel végeztünk. (Ezt szokta mindig mondani.) Most menjünk ebédelni, mert elhül a leves. (Ezt is szokta mondani.)

Kiliti semmit sem vett észre. Nem tudta, hova lett oly hirtelen Felpataki.

Az ebédnél szokott helyére ült mindenki.

Kilitinek nem izlett semmi, nem volt jó semmi.

Még a beszélgetést is izetlennek találta. Hogy is lehet ily komoly órában annyi mindent összefecsegni, mint ez Felpataki?

Végre is nem tehetett mást, mint hogy hagyta őt beszélni, s ő is foglalkozott a maga gondolataival: hogy tudná igen szépen, szívrehatóan előadni szándékát, mely-nek egyedüli célja: Olga kisasszony boldogúása. Leg-ünnepélyesebb lesz, ha majd ebéd után, mikor az asztaltól fel akarnak kelni, akkor ő feláll és kijelenti szíve titkát, megkérve atyjától Olga kezét: adja azt neki, szíve már ugy is az övé

Mily boldogan fog erre az ügyvéd ur egyet szun-dítani, hisz — a mint ő is tudja — e házasság létre-jötte Poltárinak régi, kedves terve.

A válságos pillanat rohamosan közeledik. Az ebéd-nek vége. Csak még egy kicsit beszélgetnek, míg Poltári pipát tölt és rágyújt. Kiliti már szólana is, de torkát ugy szoritja valami, talán egy falatka az ebédből akadt meg ott. Hadd esuszszék le!... Az ügyvéd ur már megtöl-tötte pipáját!... már gyufát gyújt. ... már az első füst-felleg kibodorodott szájából. ... Most!...

Kiliti feláll és szöl reszkető, lágy, ünnepélyes han-gon, szépen, hogy végre kivihető lett: mit akar?

Poltári elhajtja az égett gyufaszálat, kiveszi szá-jából a pipát és néz. ... néz. ... mig szóhoz jut:

— Hát csakugyan nincs egy nyugodt percem? mi-nek is teremtett az Isten ügyvédnek, hogy folyvást ügyes-bajos emberekkel vesződjem? Házasság?... ki akar há-zasodni?... ki válik?... Aztán Kiliti felé fordulva: (igy szokott tenni máskor is.) Barátom! én most semmiféle ügygyel nem foglalkozom. Engem hagyjon pihenni! Ha pedig maga házasodni akar, jöjjön máskor!

Kiliti másnap ebéd előtt ment.

Búzi.

15-én, munkás és női erényekben gazdag életének 36-ik évében. Temetése f. hó 27-én nagyszámu gyászoló közönség részvételével ment végbe. A család a következő gyászjelentést adta ki: Hvezda Béla, — özv. Kellner Péterné. — Kern Adolfiné szül. Kellner Olga férje és gyermekeivel, ugyszintén az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik a szerető édes anya, jó gyermek, felejthetetlen testvér, sógorné, nagynéne és rokon Gyv. Hvezda Pálné szül. Kellner Almainak folyó szeptember hó 25-én esti 8 óraker, hosszas szenvedés után életének 36-ik évében történt gyászos elhunytát. A kedves halott földi maradványai kedden, szeptember hó 27-én délutáni 4 óraker fognak az ág. evang. egyház szertartása szerint a rimaszombati sarkertben örök nyugalomra tétetni. — Rimaszombat, 1892. szeptember hó 26-án. Béke lengjen áldott porai felett!

Hol van a megyei székház? „Városi ügyek” ezim-nen foglalkozunk a minap az alispáni hivatal egy végzésével, melynek indoklásában az a téves kijelentés foglaltatott, hogy a megyei székház külön törvényhatósági területet képez és még rendőri tekintetben sem tartozik Rimaszombat város kötelekéhez. — A végzés e kijelentését a városi közgyűlés jogi tanulmányozás és jelentés-tétel végett kiadta Kishonthy Gyula városi ügyésznek, ki már be is adta az érdekes ügyre vonatkozó jogi véleményét, mely a legközelebbi városi közgyűlés napirendjére tüzett ki. Az ügyészi vélemény — mint azt előre is tudtuk — e kérdésben a mi felfogásunknak teljesen igazat ad, t. i. törvényeinkben semmi alapja sincs az említett végzésben foglalt kijelentésnek. Az ügyre közgyűlési tárgyalás után még visszatérünk.

Kossuth-ünnepek a vidéken. A sajó-gömöri polgári iskola is megünnepelte Kossuth Lajos születésének 90-ik évfordulóját. Tudósítónk értesítése szerint a nemzeti zászlókkal díszített iskola udvarán az ifjuság, az iskolai előjáróság és nagy számu közönség előtt Benecze Samu igazgató tartott hazafias és lelkesítő ünnepi beszédet. Az ifjusági énekkar a Szózatot és Hymnuszt, a polgári daloskör pedig a Kossuth-indulót és Kossuth-nótát énekelte. Az ünnepélyt a polgári körben rendezett kedélyes társas lakoma fejezte be. — A kovácsi olvasós és társalgó-kör magához méltóan, díszösszejövettel ünnepelte meg szabadságunk fenkölt apostolának, Kossuth Lajos nagy hazánkfianak 90-ik születésnapját. Legelőször is Knöpfler Károly, a kör elnöke éltette a számüzött hőt, mely beszéde után lelkes eljenzés tört ki a tagok szíveiből. Utána Jókövi Emil kérte az egek áldását a legnagyobb élő magyarra. Főt. Bukovina Antal plébános ur megható beszédében éltette „szeretett kedves magyar hazánkat.” Majd Bunczik Pál mondott megható beszédet Kossuthra és a hazára; könyvek lopództak szeméinkbe, midőn beszéde folyamán tapasztalásából beszélt el egyes epizódokat a 48 és 49-es időkben. „Önök csak hallásból tudják nagyságát, — ugymond, — én azonban láttam őt személyesen s magam is híve voltam” stb. A kör tagjai sokáig voltak együtt, énekelve Kossuth- és nemzeti dalokat.

Irnok kinevezés. Paál Gyulát, a ki eddig a Gömörvármegye tornallyai szolgabírói hivatalnál volt alkalmazásban. Báró Vay Béla főispán az ózdi járás főszolgabírói hivatalához irnoknak kinevezte.

* Színészet Rimaszombatban. Miskolczy Henrik jelenleg Nagy-Enyeden játszó színtársulata ottani szereplését csak október 9-én fejezhetvén be, szeptember 21-ére hirdetett megnyitó előadását városunkban csak október 10-én tarthatja meg.

* Vasárügy. A kereskedelemügyi m. kir. minis-ter f. évi 58733. szám alatt kelt rendeletével megengedte, hogy Tornallya községén a f. évi október hó 14. 15-ére eső országos vásár ez évben kivételesen október hó 10-11-én tartassék meg.

A sajó-gömöri polg. iskolától eltávozott Nagy Lajos helyére az iskola pártfogósága Nagy Gusztáv okleveles polgári iskolai tanárt választotta meg lévre ideiglenesen, ki állását folyó hó 12-én elfoglalta. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember 13-án volt. A megnyitást megelőzőleg az ifjuság a tanárokkal egyetemben az ág. hitv. ev. templomban kérte ki Istentől évi munkájához a szentlélek erejét és segédelmét. A megnyitó ünnepén jelen volt Szent-Iványi Árpád isk. felügyelő, Szent-Iványi Miklós, az iskola alapítója, Szontagh Zoltán főszolgabíró, Mikola György ev. lelkész, s a város előjárósága. A polgári iskola 4 osztályába beiratkozott összesen 126 tanuló.

Iskolaiátogatás. Megyénk érdemes tanfelügyelője Gróó Vilmos kir. tan., Szent-Iványi Árpád pártfogósági elnök és Törköly János ág. ev. alesperes társaságában e hó 24-én meglátogatta a sajó-gömöri ág. ev. polgári iskolát. Minden osztályban hosszabb ideig időzött; meghallgatta a tanítást és a növendékek feleleteit; megtekintette a szépen gyarapodó szertart s az iskola felszerelése és a tanítási modor fölött megelégedésének adott kifejezést.

Királykuglizás. A rimaszombati kaszinó nyári helyiségében folyó hó 25-én tartott meg az idényt befejező királykuglizás. A kaszinó mintegy 25 tagja — kik ezen testedző kellemes sportnak lelkes hívei — volt a pályázó a királyságra és a kitűzött díjakra. — Három díj tüzett ki nyerelemény gyanánt; első díj volt egy csinos bőr doboz, toilethez szükséges összes kigondolható szerszámokkal bélelve; második díj volt egy csinos tölgyfaszekrényke, s a harmadik pedig egy csinos szivar-szívó. — Az első díjat nyerte dr. Zehery István, s így vele együtt a kuglikirályság címét, — titulus sine vitulo — sőt esetleg pünkösdi királyságnak is lehetne nevezni, mert a jövő évben valószínűleg más boldog halandó lesz részese a kitüntetésnek; a menyiben egy kitűnő kuglista Dörner János helybeli róm. kath. segédlelkész már is nagy concurrentiát csinált neki s el is nyerte a második díjat oly szép versenyben, hogy őt meg „alkirálynak” nevezzük a kuglizás terén. Harmadik díjat Papszász Gyula tanár nyerte, mint harmadik legtöbbet dobó. Volt negyedik díj is, de azt már nem írjuk ki, hogy ki nyerte, mert félünk, hogy még megharagudna ránk, mert ez már inkább a vigaszversenynek volt nyertese.

A gömörmezei orvos-gyógyszerész-egylet őszi közgyűlését folyó hó 26-án Rozsnyón tartotta meg a téli kaszinó helyiségében. A közgyűlésen dr. Török János tornallyai orvos elnökölt, a jegyző tisztét dr. Ruber József rozsnói kórházi orvos látta el. A megye

orvosai és gyógyszerészei közül meglehetősen csekély számmal jelentek meg az érdeklődők, ezek azonban mindvégig méltó figyelemmel kísérték a szakszerű tudományos előadásokat. Dr. Török bejelentette a közgyűlésnek, hogy az év folyamán az egylet érdemes oszlopa dőlt ki: Marikovszky István díszelnök és Liszka József pénztárnok. Indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvével fejezze ki az elhunyt két tag elvetszése felett érzett fájdalmát, s kéressék fel dr. Szabó Samu megyei főorvos, hogy Marikovszky Gusztáv díszelnök érdemeit a legközelebbi gyűlésen tartandó emlékbeszédben méltassa. Ez indítványhoz a közgyűlés egyhangulag hozzájárult. Az elhunyt pénztárnok helyére Kishonthy József rimaszombati gyógyszerész választotta meg. Ezután a szakelőadások kezdődtek. Dr. Török János a cholera terjedéséről s a teendő óvintézkedésekről érkezett, dr. Löcherer Tamás megyei közkórházi igazgató-főorvos a bélezáródásról (ileus) tartott egy tudományos, nagy gondal kidolgozott előadást, melyet előbbivel és a Ruber József rozsnói kórházi orvosnak a diphtheritis gyógyításáról tartott értekezésével együtt nagy tetszéssel fogadtak. Végül egyes kiváló s orvosi szempontból érdekes köresetek megbeszélésére tért át a közgyűlés: Pösch, Mauer, Löcherer, Török dr. mondtak el néhány, a gyakorlatban ritkábban előforduló betegségeket s ezzel a közgyűlést véget ért. Este a nyári kaszinó helyiségében gyűltek össze barátságos bankettre, melyen aztán a késő éjjeli órákig a legjobb hangulatban maradt együtt a kedélyes társaság.

Áthelyezés. Fenyves Miklós, magy. kir. államvasuti mérnök, ki a rimaszombati osztálymérnökség egyik kiválóan szakképzett s ügybuzgó munkáereje volt, — mint értesülünk — a ruttkai osztálymérnökséghez helyeztetett át.

(J) A vörheny és az evvel kapcsolatos torokgyulladás — mely Tamásfalán 4 hét óta járványosan uralkodik — dacára az ott alkalmazott szigorú közegészségi intézkedéseknek, immár városunkba is áterjedt. Az elmúlt héten városunkban is számos megbetegedés fordult már elő, szerencsére azonban halálos kimenetellel még egy esetben nem végződött. Kötelességünknek tartjuk a szülőket gyermekeikre való szigorú felügyeletre figyelmeztetni, ne bocsátsák gyermekeiket sehova se oda, hol csak távolról is a ragályozás fenyegetné, általában mindig tudomásuk legyen gyermekeik hollelle felől. Minthogy ilyen körülmények közt elemi iskoláinkban a tanítás menete — illetékes helyről nyert informatio alapján — már is nagyon hiányos; s mivel a ragály továbbterjesztésére legalkalmasabbnak mutatkozik éppen az iskola: felhívjuk batóságaink figyelmét, vajjon nem volna-e tanácsos valamennyi elemi — illetve polgári — iskoláinkban a tanítást 4 hétre felfüggeszteni!?

A „Gömörmezei magy. közművelődési egyesület” „Gömörmezei Földrajza” című tankönyv kiadását, amennyiben az régen érzett hiányt pótol s a közművelődést hatalmasan mozdítja elő, szerző: Simko Endre kérelmére az egyesületi igazgatóság ajánlása alapján 60 fitnyi segélyvel öhajttala lehetővé tenni. Mivel azonban a könyv e kérelem tárgyalása előtt kiadatott, a G. KM. K. E. a fent jelzett összegért könyvek megvételét határozta el oly czéllal, hogy azok a megyei iskolák tanítóit, könyvtárait között osztassanak szét. A könyvek — mint halljuk — a napokban küldettek szét rendeltetési helyükre, így 296 iskola részesült a G. M. K. E. ajándékában gazdagodott, illetve gyarapodott „Gömörmezei Földrajza” tankönyvvel.

Erdőpusztulás megakadályozása. Mult számunkban közöltük, hogy az apáca-gyaponez hernyója Gömörmezei északi és északkeleti részében észleltetett. Mint most értesülünk, a rovar elterjedésének veszélye egészen elmúlt, mert az alkalmazott övrendszabályok oly pontosan lettek keresztül vive, hogy a siker nem maradhatott el. Azt hisszük, hogy nem végeztünk felesleges munkát, ha az erdőbirtokos olvasóközönségünket figyelmeztetjük azon módokra, melyek által ezen rovar fellépése és elterjedésekor nálunk leghatásosabban volt megsemmisíthető. — Az apáca-gyaponez lepkeje július hónapban jelenik meg és szeptember végéig is él. Ezek irtása nappal, különösen legelőnyösebben reggeli 7—9 óra között fogással és szétdörzsöléssel eszközölhető s ilyenkor leginkább a lustább nölepkéből pusztítható el sok. Ejjel pedig világító tüzek rakása ajánlatos. A lepke pusztítására alkalmazott világító tüzek, melyek rendszeren 2—4 ürméternyi, az erdőn gyűjthető száraz vagy hulladékfából máglyaszerűen rakandók fel, esti 9 órától 12-ig s a megtámadott erdő azon helyén, hol nagyobb területet világítatnak be és olyképen égetendők, hogy erős világító lángot adjanak. Hogy mily praktikus e módszer, bizonyítja a tavalyi eset, ugyanis a görgényi kincstári erdőkben hozzávető számítás szerint, mintegy nyolcz millió lepke pusztult el ily tüzek által. A tűzbehulló lepkék raja igen meglepő látványt nyújt, mert úgy tűnik fel, mintha nagy hópelyhek hullanának a tűzbe. — A petéket szétdörzsölés által lehet leginkább megsemmisíteni, miután a nölepe nem nagy magasságban rakja le azokat a fákra. — A hernyók ellen hig kátrányenygyűrűkkel védekezünk, miután a hernyó a fára felmászni igyekszik és így az 1—1½ méter magasságban alkalmazott kátránygyűrűn ragadva marad, hol könnyen elpusztítható. Továbbá a nagy mértékben összefogott hernyók régen álló, hernyóhullával fertőzött és jól erjedő vízbe fullasztva megöletnek, hulláik 12 órán át a napra tétetnek s azután az egészséges henyók által ellepett fák aljára, törzseire, ágközeire és lehetőleg lombjaira helyeztetnek, hogy a rajtuk képződő gombák által a többi egészséges hernyó is megtámadassék; avagy oly helyről, a hol a hernyók között a természet segítségével önkényt kifejlődött a betegség, mit a esucsragyülés igazol vagy egyes elfeketedő hernyók mutatnak, ilyen beteg hernyókat szerzünk s az egészségesek közé helyezzük.

A gömörmezei agarász-egylet folyó évi szept. hó 11-én tartott közgyűlése alkalmával e következő határozatokat hozta: A kölyök agarverseny f. évi október hó 8-án, az elegyverseny október hó 22-én tartatik meg. Találkozási hely mindkét alkalommal a simonii malomnál délelőtt 9 óraker. — A kölyök agarverseny első díját 100 frt, az elegyverseny első díját 200 frt értékű tiszteletdíj képezi. Második díj a tétek fele, — Nevezések a verseny-szabályok értelmében az egyleti titkárnál eszközöndők. Futhat minden agar, kivéve a kölyök versenyen, hol csakis tagok agarai futhatnak. — Az elegyversenyre bárki nevezhet agarat, a ki valamely agarász-egyletnek tagja; ezen egylet tagjai egy agarért 5 frt nevezési díjat, nem

tagok, vagy pedig díjazott agar tulajdonosai a dupla tétet fizetik. — Az agarak futásai felett egyes bíró ítélt. A mult evben működött bírák a folyó évi versenyekre újból egyhangulag megválasztattak. A verseny iránt érdeklődők mindkét alkalomra tisztelettel meghívottak, esetleg részletesebb felvilágosítást az egyleti titkárnál nyerhetnek. Feled, 1891. szeptember 16. Gróf Almásy Arthur, egyleti titkár.

(J) A koleraoltás és Stanhope önfeláldozása. Kik a napi lapokat figyelemmel olvassák, a remény és kétség vegyes érzetével fogadták a nagynevű tudós Pasteur kísérleteiről szóló tudósításokat a koleraoltás terén. E tudósítások szerint — mit a tudományos szakirodalom is híven közöl — Pasteur kísérleteivel már odáig jutott, hogy állatokat, p. o. kutyákat, az előre ment oltások által tökéletesen mentessé lett a kolera ellen, még akkor is, ha mesterségesen beléjük adatott a kolera mérég; s evvel szemben a beoltatlan állatok menthetetlenül elpusztultak. De az állati szervezet különbözik az emberétől, emberen kell tehát a szert kipróbálni; ilyes próbára pedig ki tenné kezükre a bőrt?! Ki tenné? senki más, mint az angol, ez esetben egy amerikai angol újságíró, névszerint Stanhope. Ezen nagylelkű férfiú az emberiség iránti rajongó szeretetnek, a humanizmusnak ezen igazi bajnoka, kész magát eme rettentő betegségnek s az esetleges kínos halálnak kitenni, hogy vele a tudomány továbbvívni segítse. Beoltatta magát Párisban; az áltással járó lázakat baj nélkül kiállván, ma Hamburgban — a halál torkában — a kórházakban él s ápoló teendőket végez. Betegekkal együtt eszik, velük hál, halottakat szállít s készakarva juttatja szervezetébe a kolera zsír-ananyagait s mergezi vele magát folvton, hogy a tudomány fegyverét magán kipróbálja. Ez idő szerint semmi baja sincs s kedve van még élezelődni is. Sokan megmosolyogják s hóbortosnak tartják őt vállalkozásáért, de a világ figyelme még is felé fordul s ha általa sikerülni fog Pasteur találmányát kipróbálni s a koleraoltás mentő ereje bebizonyuland, úgy nevét a tudomány és humanizmus meg fogja örökíteni s a halás utókor együtt fogja emlegetni Pasteur halhatatlan nevével.

A szerkesztőség éjjel. A hatalmas körutak, melyek körülveszik Budapest balparti részét, kiépültek immár csaknem egészen. A pompás, díszes paloták előtt ugy lüktet, ugy zajong az élet, mintha nem is tegnaptól mára épült új városrész közepette volnánk. Csak az éjjelék nem oly zajosak, fényesek még, mint a belső városrészekben. Az összes körutak éjjeli életének központja most a „Magyar Hírlap” József-köruti palotája, (47. sz.), a hol a legnagyobb politikai napilapunk szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája egyesítve van. A fényesen ki-világított helyiségekben és a helyiségek előtt folytonos a sürgés-forgás. A lapnak harminczhat belső dolgozó-társas van, a kik jönnek-mennek. A kiadóhivatal és expeditió legalább 60 embert foglalkoztat, a kiknek egy része éjjeli szolgálatot is teljesít. A nyomdában, a rotációs gépeknél — a mely tölvágra szórja ki magából a kész lapot, — körülbelül ötvenen munkálnak. És e mástélszáz emberen kívül a külső dolgozótársak, a hírt hozók, a táviró-hivatal szolgálai, az express-postások járnak kelnek folytonosan. Oriási gépezet ez, melynek látható része állandó érdekes-sége a körutnak. Magának a gépezetnek munkája meglátható a „Magyar Hírlap”-on, mely Horváth Gyula főszerkesztő és Fenyő Sándor felelős szerkesztő vezérlete alatt a legjobb magyar írókat és újságírókat gyűjtötte táborába. Nem is esudálatos ilyen módon, hogy ez a legjobb magyar napilap ma. Pompás segédszámokkal dolgozik a „Magyar Hírlap” és csak az a bámulatra méltó, hogyan lehet olyan olcsó előfizetési ára három hónapra: 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. Érthetetlen, hogyan adhat ezért az összegért oly terjedelmes lapot, miképpen láthatja el még előfizetőinek gyermekeit is olvasni valóval, hetenkint megjelenő képes gyermeklapjával, a „Kis-Világ”-gal. Aztán a „Magyar Hírlap” karácsonyi ajándékai, melyeket ép ugy mint tavaly, az idén is ingyért kapnak az októberben belépő előfizetők. Ezek a mellékletek az idén még fényesebbek lesznek, mint tavaly, illusztrált albumok ugy a nagyok, mint a kiesinyek számára. Ezenkívül még valami más meglepetés is készül a „Magyar Hírlap” olvasói számára. Erről azonban egyelőre nem lehet szólni. Pedig már javában készül. Mi lesz, meg fogják tudni röviden mindazok, a kiket érdekel.

Törvényszéki csarnok.

A rimaszombati kir. törvényszék mint büntető bíróságnál szeptember hó 29. napján a következő bűnügyek kerülnek tárgyalás alá:

1. Magánlak sértés büntetével vádolt Kovács János és társai elleni folytatolagos végtárgyalás.
2. Lopással vádolt Danisovszky József s társai ügyében folytatolagos végtárgyalás.

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Nyilt-tér. *)

Haladjunk!

Helybeli egyletek, társulatok, vállalatok és kereskedők, kik helyiségeiket, illetve üzletüket villanyvilágítással akarják ellátni, sziveskedjenek ebbeli szándékukat velem tudatni, miután én e tekintetben egy elsőrendű hazai gyárral érintkezésbe léptem.

Rimaszombat, 1892. szept. 27.

Tisztelettel

Löfkovics Lipót.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Piaczi árak

Rimaszombatban, 1892. évi szeptember hó 24-én tartott heti vásáron:

	Métermázsánként	Hektoliterenkint
Tiszta buza	7.00—7.20	5.85—6.10
Feles buza	0.00—0.00	4.60—5.05
Rozs	5.50—5.60	4.70—4.85
Árpa	4.80—5.00	2.00—1.35
Zab	2.30—5.00	2.20—2.50
Kukoricza	0.00—0.00	1.50—1.75
Bükköny	0.00—0.00	0.00—0.00

Krumpli	0.00 — 0.00	1.50 — 1.75
Köles	0.00 — 0.00	0.00 — 0.00
Széna kötve	2.60 — 0.00	0.00 — 0.00
Takarmány szalma	1.20 — 0.00	0.00 — 0.00
Alom-szalma	0.80 — 0.00	0.00 — 0.00
Zsupszalma	2.00 — 0.00	0.00 — 0.00

Magán-hirdetések.

Arverés elhalasztás.

A rimaszombati takarékpénztár az annak idején ki nem váltott, illetve meg nem hosszabított kézi zálogtárgyaknak folyó évi szeptember hó 20-ára kitűzött árverését

1. é. október 10-ére d. u. 2 órára halasztotta el.

Rimaszombat, 1892. szeptember 21-én.

Az igazgatóság.

Keresek

egy birtokot, épületekkel, erdő nélkül és tulnyomólag szántóföld, vasúthoz nem messze, csinált ut mellett 50—80000 frt értékéig, Nógrád, Észak-Heves vagy Gömörben, közvetítők kizárva. Ajánlatok kéretnek: Dáni József Tiszolcz.

Tanulóul

egy 13—14 éves ifju — a ki magyarul olvasni és helyesen írni tud — **Rábely Miklós** rimaszombati könyvnyomdájában felfogadtatik.

TISZTA VÉR

az egészség!

Titkos betegségek, kiütések, halvány-ság, általános fáradtság, gyengeség: mind ez eltűnik, ha a vér egészséges! Gyógymódunk alkalmazása mellett kezekedünk a gyökeres gyógyulásról. Kérdezősködő levelekhez levélbélyeg esatolandó.

„Office Sanitas“, Paris
30, Faubourg Montmartre

Hirdetmény.

4644. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajtatónak **Kalás Bálint** alsóvályi lakos végrehajtást szenvedő elleni 10 frt 69 kr. adókövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Alsó-Vály községben fekvő az alsóvályi 25. sz. telken foglalt A. 1—7. hrszám alatti ingatlanokból Kalás Bálint háromnegyed (3/4) rész jutalékára az árverést 698 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi november hó 30-ik napján** délelőtt 10 órakor Alsó-Vály községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 69 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881: évi LX-ik törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törvény-czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Rimaszombat, 1892. évi augusztus hó 4-én. A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. 25404. **Aldorffer**, kir. tszéki bíró.

ESKÓR

(epilepsia) 5—*

visszaesés nélkül gyógyítható. Ezer és ezer bizonyítvány tanúsítja a tudomány ezen bámulatos diadalát. A betegségről szóló kimerítő leírások, levélbélyegek kapcsán a következő címre intézendők:

„Office Sanitas“, Paris
30, Faubourg Montmartre.

HAAS SALAMON

üveg-, porcellán-, tükör- és lámpakereskedése
RIMASZOMBAT, (Fötér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Rimaszombatban, a Fötéren régibb idő óta fennálló, a mai kor kívánalmainak megfelelően dusan berendezett üveg- és porcellán-üzletemben nagy raktáron levő üveg-, porcellán-, tükör-, lámpa-, fayanc-, majolika-, terakotta és china-ezüst edényeket és dísz tárgyakat **mélyen gyári áron alól** elárusítom.

Mint eddig, ugy ezentul is főtörökvésem az leend, hogy pontos és szolid kiszolgálat által a nagyérdemű közönség meglegedését kiérdemeljem.

Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlván, maradtam

Rimaszombat, 1892. szeptember 28-án

kiváló tisztelettel

HAAS SALAMON.

Bérbeadó.

A ráhói közbirtokosság tulajdonát képező **varbóczi vizi-malom**

melléképületeivel, kert, négy kaszás rét, 11 hold szántóföld a jövő 1893 évi január hó 1-től három egymásután következő évre folyó évi október hó 15-én reggeli 9 órakor Varbócon nyilvános árlejtés útján bérebe fog adatni.

A feltételek iránt a bérleni szándékozók tudomást szerezhetnek magoknak addig is az igazgatónál.

Hirdetmény.

2482. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Dianiska Sámuel** végrehajtatónak **Tomovicz György** hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tokekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Tiszolcz községben fekvő a tiszolczi 651. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. 1—12. helyrajzi számú birtokból 515. 511. számú házból és urbéri erdő s legelőből Tomesz Györgyöt illető fele rész ingatlanra az árverést 588 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi október hó 6-ik napján** délelőtti 10 órakor Tiszolczon a község házához kitiűzött megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 58 frt 80 krt készpénzben vagy az 1881: LX. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törvényezikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előle-

ges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1892. évi apríl hó 4. napján. A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Vozáry, kir. törvénzéki bíró.

A LEGUJABB ÉS LEGOLCSÓBB

politikai és közgazdasági napilap

a **„MAGYAR UJSÁG“.**

Laptulajdonos:

Dr. FENYESSY FERENCZ orsz. képviselő.

Előfizetési árak:

1 óra 1 frt, 1/4 évre 3 frt, 1/2 évre 6 frt, 1 évre 12 frt.

Egy szám ára: 3 kr., vidéken 4 kr.

A „MAGYAR UJSÁG“ kiadóhivatala egész éves és fél éves előfizetőnek azt az állandó k. d. v. nyújtja, hogy a „MAGYAR UJSÁG“

VALAMENNYI SORSJEGYEIRE.

melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyek két csoportjából állanak és a magyar leszámítoló és pénzváltóbanknál letébe helyeztetek, játszanak és évenként és csoportonként 65, tehát 130 húzásban zézesülnek s csoportonként 3 és 1/2, tehát összesen

7 millió nyeresemnyre játszanak.

A „MAGYAR UJSÁG“ rendszeren 16 oldalnyi terjedelemben, de gyakran 20 és 24 oldalon jelenik meg, és a rendes gazdag rovatokon kívül állandóan két vezércikket, két tárcza és ismeretterjesztő cikket és

két kitünő regényt közöl,

melyek közül a 1/4 éves előfizetők 1 kötetet, a 1/2 éves előfizetők 2 kötetet és az egész éves előfizetők 4 kötetet kapnak, miután a lapban közölt kitünő regények

külön kötet alakjában is megjelennek.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG“

3—4

kiadóhivatala

Budapest, IV. ker. granátos-utca 1. sz.

Előfizetési ár: egy hónapra 1 frt 20 kr.

József-körút 47.

Budapest, szeptember.

József-körút 47.

MAGYAR HIRLAP

Politikai napilap.

2—3

Vezérczikiróink.

Rendesek: Horváth Gyula, György Endre, Bartha Miklós, Hoek János, Gaál Jenő, Szemere Attila, Benedek Elek, Günther Antal, Szemere Huba, Steinbach Gusztáv, Kohn Dávid, Bródy Sándor.

Külső czikkiróink:

Apponyi Albert gróf, Bethlen Gábor gr., Pázmány Dénes, Bartók Lajos, Hoitsy Pál, Krajcsik Ferencz.

Kisebb politikai czikkeink:

Politikai információink különös érdeklődés tárgyai: *Az országgyűlés teljes képét adjuk mindennap, komoly de szatirikus oldalról is.*

Tárczairóink:

Ambrus Zoltán, Bródy Sándor, Szana Tamás, Szabó Endre, Endrőly Sándor, Benedek Elek, Justh Zsigmond, Kiss Jó-

zsef, Sz. Nogáll Janka, Kóbor Tamás, Pázmány Dénes, Gárdonyi Géza, Sajó Aladár, Márkus Miksa, Kürthy Emil, Mezei Ernő, Hevesi József, Kerecz Vilmos, Körössy László, Náday Ferencz, Vajda János, Szécsi Ferencz stb.

Megjelenik a „Magyar Hirlap“ mindennap: 16 oldalon főlvágva. Vasárnap és ünnepnap 24—32 oldal, olykor 50 oldal is

Főszerkesztő: **Horváth Gyula**, felelős szerkesztő: **Fenyő Sándor.**

A napirovatok kiváló újságirók kezeiben vannak.

Az újdonsági részt szerkesztik és írják: Szeredai Leó, Márkus Miksa, Sajó Aladár, dr. Füredi Mór, Szalay Mihály, György Lajos, Kondor Alfréd, Pályi Ede, Szerdahelyi Sándor, Fenyő Ernő, Fischer Ferencz.

A közgazdaság

terjedelmes rovatát szerkeszti: Kohn Dávid.

Levelezőink vannak az ország legkisebb városában is és minden nagyobb európai városban.

Bőséges távirati rovatunkra falhívjuk a figyelmet.

Szerkesztői üzenetek

Minden levélre, minden kérdésre azonnal és kimerítően válaszol a

MAGYAR HIRLAP szerkesztősége.

Egyes szám ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Előfizetési ár: negyedévre 3 frt 50 kr. József-körút 47.

Regény.

Daudet Alfons, Contessa Lara, Guy de Maupassant, Ridder Haggard, Szemere Attila, Bródy Sándor új regényeit fogja hozni egymásután a „Magyar Hirlap“ regény rovatára, mely rendszeren két regényt ad közre.

Karácsonyi mellékleteink előfizetőknek ingyen.

Illusztrált album, két külön érdekes kötet.